

- מלחמה בעמלק?? תהיה תרגול.
- גלות: סיבה להתחדשות ולתקומה
- הקטן עצמו?
- פורים: איך מתכוננים?
- חילל בצבא הרוסי
- התורה הזמנית:
- הדרך לשמחה: התגברות הקליפות
- התליך של גאולה: כך זה עובד
- מה באמת משמח אותך?
- משכן בעומק החורבן
- המקל והגזר - בשימוש נכון
- תבלס: לרצות או לקיים?!
- המשך דיני הפשרת חלה בשבת
- עלי מרפא
- שערי הגלילון
- יין הנגרי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עומק הפרשה
- חנוך לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

רצה ללחום בעמלק? תשמח בכל פירוה!

...וְהָיָה בְּעֵתֵיהֶם הַלָּלוּ הַאֲדיר ה' עֵינֵי מֶה שְׁאֲמָרוּ חֲז"ל עַל פְּסוּקָא אַךְ לֹא בְּעֵי וְכו', שְׁאֲמָלוּ אֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין מִצְוָה לְמַעַן אֲלֵא מַעַט כְּמִיד טַל תִּרְגַּלְיִן הַמְּתַקְרִים בְּאַשְׁפָּה אֲנִי מִצְרַפּוֹ לְחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל.

רָאָה בְּנֵי וְהָבִן וְכָל הַשְׂוֹמְעִים לְקוּלֵי אֵיךְ מִפְּנֵשׁ וּמִבְּאֵר וּמִרְמֵי בְּזוֹהַ כָּל מֶה שְׁאֲנִי עוֹסְקִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה בְּעֵינֵינוּ הַהִתְחַזְקוּת ע"פ הַתּוֹרָה הַנּוֹרָאָה אֲזַמְרָה וְכו', כִּי הַטּוֹב שְׁלָנוּ עֲתָנָה הוּא מִמֶּשׁ כְּתוּבֵנוּל הַמְּתַקֵּר בְּאַשְׁפָּה, שְׁמַתְנֶה אֲשֶׁפָּה הוּא מוֹצִיא אֵיךָ חֲצִי גְרַעֲיִן טַל שְׁעוֹדִים אוֹ חֲטִים, וְכֵן חוֹזֵר וּמְחַפֵּשׁ כָּל הַיּוֹם עַד שֶׁמוֹצֵא בְּכָל פַּעַם אֵיךָ חֵלֶק מִפְּרֹדֵי לְחֹם הַמְּטַל בְּאַשְׁפָּה, וְכֵן מְחַיֶּה עֲצָמוֹ. וְהִשְׁרִית בְּרַחֲמֵינוּ הַעֲצוּמִים מִבְּקֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל עִם קְרוֹבוֹ שֶׁעֵבֶר"פ יְחִי עֲצָמוֹן בְּזוֹהַ. כִּי הוּא מִצְרַפּוֹ לְחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל. וְאֵל יִשְׁגִּיחוּ עַל הַיִּסּוּרִים וְהַהִרְפְּתָאֵנוּ וְכו' הַעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד בְּגוּף וְנַפְשׁ, כִּי פֶלֶם בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים לְטוֹבָה הַנְּצַחֲתָא.

וְזוֹהוּ מִפְּלֵת הַמֶּן עֲמֵלָה שְׁעוֹמֵד בְּכָל עֵת עַל כָּל אֶחָד לְהַפִּיל ח"ו וְלַהֲחַלֵּשׁ דַּעְתּוֹ מֵאֵד, וְהִשְׁרִית לְחֹם עֲמוֹ ע"י צִדִּיקֵינוּ הַאֲמִתִּים. וּמְחַפֵּה הַכֵּל לְטוֹבָה.

וְהִשְׁרִית יְדָמְנוּ לְשׂוֹמְחֵי בְּשִׂמְחַת פְּתוּיִם הַבָּא עֲלֵינוּ לְטוֹבָה, נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בִּישׁוּעָתָנוּ.

נָתַן מִבְּרַסְלָב

כבשו אותך? כך תיבנה מחדש

מדינות גדולות נאבדו ונעקרו, בעקבות חורבן. עם ישראל, לא רק שאינו נאבד מחורבן, אלא דווקא נבנה ממנו. חודש אדר, סיום שהוא התחלה.

עם ישראל אינו נוטש את בית המקדש וגם לא את החורבן, הוא זוכר את החורבן ונבנה מתוכו שוב ושוב. חורבן אצלנו אינו סוף, אלא עוד סוג של קשר. אנו אמנם מצפים לבניין, אבל גם נבנים מהתקופה של החורבן, לא רק כתקופת ביניים שתחלוף, אלא בבניינו, משכן בחורבנו.

בפרשה זו אנו מסיימים את החומש, וגם כן נכנסים לחודש שמסיים את סדר החודשים של השנה, חודש אדר. ויש קשר בין הדברים. בפרשה זו אנו נפרדים מהמשכן, לאחר כמה פרשיות שהתעסקנו בו, ורגע לפני כן אומר הפסוק 'אלה פקודי המושכן, משכן העדות', ומכפל הלשון דורשים חז"ל 'משכן בבניינו, משכן בחורבנו'.

בנין וחורבן

המשכן, ובהמשך בית המקדש, הם הבסיס והיסוד לקשר של יהודי עם ה'. ועיקר הקיום והכבוד שלנו כעם, הוא כאשר יש לנו בית בנוי, שבו כולם רואים שה' יתברך בוחר להיות אתנו בקשר. עם זאת, כבר שנים ארוכות שאנו בגלות ואין לנו בית המקדש, ובכל זאת אנו מתקיימים. זאת אומרת, שגם כאשר אין לנו בית המקדש, בעצם יש לנו. הוא מלווה אותנו לאורך כל השנים וכל הדורות, ובמשך כל העליות והירידות שהיו לנו ושיש לנו. בכל מצב, הקשר נשמר.

” לכל אומה יש את ה'בנין', שהוא השיא, ויש את ה'חורבן' שהיא נקודת השפל, והיא גם נקודת הסיים.

כתקופה של קשר מסוג מיוחד שהוא זה שיביא בסופו של דבר את הבנין.

חודש אדר

ומכאן לסוף השנה. המן הרשע הופיע בסוף הגלות, והוא רצה לעשות סוף לעם ישראל. הוא סבר שחורבן הוא סוף, ולכן לפני ההתחלה החדשה הוא רצה לממש את אותו חורבן עד הסוף, והוא שמח שהפך נפל לו בחודש האחרון שבו מת משה, כי אכן, אין מתאים מסוף השנה ומפטידתו של המנהיג, כדי לעשות חליה סוף לעם ישראל.

הוא לא הכיר את מהותו של היהודי, ולא ידע ששמה רבינו גם נולד באדר. זה לא סמלי אלא מהותי. אצל יהודי אין התחלה וסוף, ואין בנין וחורבן, ולא שיא ושפל, אלא הם מחוברים זה לזה במעגל סגור. עם ישראל נבנה מבניינו וגם מחורבנו, כך שלעולם אין התחלה ואין סוף אלא מעגל. מעגל הוא כח גדול ששומר שלא תהיה בריחה של אנגריה, ושהנכסים שלנו לא ילכו לאיבוד גם כשאנו בנקודת חולשה.

הניצחון שלנו על כל העמים, איננו משום שאנו גיבורים, אלא כי יש לו יסוד שטבוע בנו, והוא אומר שבנקודת הסוף שלנו, שם אמורה להתחיל התחלה חדשה. ולכן בחודש אדר אנו מרבים בשמחה, לא כי זה חודש שמח, אדרבה, זהו חודש של סיום וחולשה, אבל דווקא לכן צריך להרבות בשמחה. כי כשלא מתחשק לך להיות בשמחה, ואז אתה מתגבר להיות בשמחה, אתה עולה על הגל האמתי של יהודי, ששום דבר לא יכול לו.

העניין הזה נרמז כבר בהקמתו של המשכן. בימים הראשונים של המשכן, הוא נבנה ופורק בכל יום מחדש, וגם לאחר מכן, הוא היה מתפרק בכל מסע מחדש, מלווה אותנו לאורך המסע כשהוא מפורק, ונבנה שוב בתחנה הבאה. הסיבה לסדר הזה, הוא כדי להודיע שהמשכן קיים גם כשהוא לא קיים. גם כשהוא מפורק, הוא עדיין משכן ועדיין מלווה אותנו. כי לכתחילה הוא הופיע בשתי צורות, משכן בבניינו ומשכן בחורבנו.

בית הוא דבר בנוי. כשמחריבים אותו, הוא תל חרבות. וכך גם עמים ומדינות. היו הרבה עמים בהיסטוריה; לכל אחת מהם היו תקופות של בניה ושל פאר, גם במובן המדיני וגם במובן הפיזי של בתים וגשרים וכבישים, ולאחר השיא הגיע גם חורבן, שלאחריו היא כבר לא קיימת, מלבד במוזיאונים ובסיפורים מהעבר. לכל אומה יש את ה'בנין', שהוא השיא, ויש את ה'חורבן' שהיא נקודת השפל, והיא גם נקודת הסיים.

לא כן אצלנו. אנו אומה עתיקה, שעברנו הרבה בניינים וגם הרבה חורבנות, אבל אנו קיימים לחלוטין. עם ישראל קיים, ונושא עמו את החורבן יחד אתו, לא רק כטראומה אלא כמשהו שמקיים אותנו.

חק ולא יעבוד

יום	יום לחדש	מקומו מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ג	משנה ברוה"א ח"א	דף דומי חגיגי	עלים לתרופה
שבת	ב	מד.	ח	יה.	כד.	שמא
א	ג	מת.	ט	יז.	כה.	שמב
ב	ד	מוה.	י	טו.	כו.	שמג
ג	ה	מו.	יא	טז.	כז.	שמד
ד	ו	מו.	יב	טז.	ב	שמה
ה	ז	מז.	יג	טז.	ג	שמו
ו	ח	מז.	יד	יז.	ד	שמז

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן כ"ד

הצנע את מעלותיך

רבינו ז"ל אומר: "יש להזהר מלהראות חסידות לפני גדולים". כשאני נמצא בין אנשים, אל לי להראות את מעלותיי.

"יש להזהר מלהראות חסידות לפני גדולים" - כך כותב הרבי בספר המידות. אם האדם שעומד מולך גדול וחסיד - אל תראה לפניו חסידותך, אל תגלה את מעלותיך!

אפילו בפני חברים, ואפילו אם אתה גדול במעלה מחברך, בשעה שאתה מדבר עם חברך - תן לו הרגשה ששניכם שווים במעלתכם. לא להראות מעלותי בפני אחרים.

אפילו שבאמת הם אינם שווים במעלתם, אעפ"כ אל יראה את מעלתו לפני חברו, וכך לא יקנא בו חברו. וכך גם לא יחלוק עליו. הגדול במעלה צריך לתת הרגשה לשני שווים במעלתם. אבל לאמיתו של דבר הם לא שווים במעלתם!

אכן בליקוטי מוהר"ן אומר רבינו, שלפעמים הצדיק מקטין עצמו בפני הקטן ומראה כאילו היה חברו הקרוב.

והגם שהאדם צריך להחשיב עצמו שהוא קטן מאחרים, אבל על כל פנים יזהר שלא יחשוב שהוא גדול מאחרים! אם בעיני עצמו הוא גדול מחברו, אזי שניהם אינם על מקומם, ויש ביניהם מחלוקת!

אולם אם בעיניו הוא וחברו שווים: 'הרי אינני גדול מחברי', אזי, אומר רבינו ז"ל ש'בדבר אחד - אין שייך מחלוקת'. ואפילו שהוא הרבה יותר גדול מחברו - עליו לתת הרגשה לשני שהוא חברו! 'אתה ידידי הקרוב!' הוא החבר שלי - אנחנו מבינים היטב אחד את השני! וכשינהא כך, חברו ירגיש שהוא לא מתנשא עליו!

אולם כשמחשיב עצמו גדול מחברו, אזי חברו מתמרמר ומבקר אותו: "מדוע אתה עושה כך? מדוע אתה עושה כן?!", עד שבסוף פורצת מחלוקת ביניהם. ישפות ה' שלום בעולם.

נצור לשונך הלכות לשון הרע

החפץ חיים האריך לסתור ההתירים המדומים שמצאו אנשים לדבר לשה"ר. ואלו הן: בגמ' ערכין טו: נאמר שכל דבר הנאמר לפני האדם שעליו מדברים, אין בו משום לשה"ר. אי אפשר לפרש המאמר הזה כפשוטו, דאדרבה אם ידבר עליו לשה"ר לפניו יש בזה איסור לשה"ר ואונאת דברים, כי הוא מצערו כשמספר גנותו לפניו, ועובר גם על 'לא תשא עליו חטא' שאסור לבייש אחד מישראל אפילו דרך תוכחה על חטא, וכ"ש כשלא חטא. ואם ביישו לפני שלשה או יותר, עד שהחוויר מרוב בושה, נקרא מלבין פני חבריו ברבים, ואין לו חלק לעוה"ב רח"ל.

אלא שההיתר הוא רק כשרואה לומר דבר על חברו והוא מתפרש לשתי אופנים, כגון שאמר 'פלוני חכם גדול', הדבר תלוי ב'טון' אם דיבר בהערכה הרי טוב, ואם בטון של לעג, הוה לשה"ר. אזי יתאר לעצמו שאומרו בפני האדם עצמו, מסתמא לא היה אומר בפניו בדרך גנאי, בזה האופן מותר לאמרו. (קיצור הל' לשה"ר פ"י סעיף א-ב)

פי כל התעברות עמלק היה לנרש ונדרחק ח"ו מהקבוץ הקדוש את הנפשיות החלושות שבישך אך ועל כן הכנעתו ומפלתו היה על ידי התפקה בבחינת דין הנ"ל שעל ידי זה מוציאין הנפשות מהסתרך אחרת ומוסיפין אותם על הקבוץ הקדוש: (ליקוטי הלכות ציצית יז.)

פורים באור אחר

מומלץ מאוד למעלה, לקחת איזה הלכה מליקוטי הלכות, שהוא ממש מבאר ומאיר את המוחין בענין הפורים, אלא שלא יחפש תיכף להתלהב לקבל הארת הלב, אלא ילמוד קטע אחר קטע, שורה אחר שורה, לנסות להבין ב'שכלו ודעתו' דייקא, ולבנות לאט לאט איזה הבנה בימי הפורים הק' [וכפי שר' נתן מבקש בהקדמתו לספרו ליקוטי הלכות בסדר לימוד הספר].

גם לאחר שלמד איזה נקודה אל יחשוב שרק זהו סוד הפורים, ותמיד יזכור שהוא אור גדול ונפלא שגבוה ממנו הרבה, אלא שיש לו יד לתפוס באור החג על ידי הלימוד הקטן הזה.

ג] לדבר עם השי"ת כדבר איש אל רעהו: לצעוק ולזעוק לה' שיזכהו לאור של פורים, לבקש מה' 'הצילנו מקליפת המן עמלק'. ובפרט אם כבר למד איזה ענין מספרי הצדיק, ויש לו איזה נקודה של הבנה, שעל ידי כן יוכל להתפלל ולבקש על זה לה' יותר בפרטיות, על פי מה שלמד, ולא רק תפילה באופן כללי שיזכה לאור הפורים.

ד] אמירת ליקוטי תפילות, אותם התפילות הקדושות שייסד מורינו ר' נתן זיע"א על פורים, יש בכוחם לעורר רחמי ה' עליו לזכות להכנס לקדושת ימי הפורים, נוסף על כך שעצם האמירה של התפילות, יש בהם כדי לעורר כיסופים וגעגועים לחג הקדוש הזה.

"לכל דבר שבקדושה צריך הכנה והזמנה" (ספר המידות תפילה כ"ג), ונזכיר בזה כמה אופנים של הכנה:

א] לימוד הלכות של פורים: ההלכות הם הכלי המדוייק ששיער השי"ת שרק באופן הזה של קיום ההלכה, יוכלו להתקרב אליו.

גם בפורים של אדר א' היה אור של פורים, אלא שאז לא היו ההלכות והמצוות, ועל כן לא היה לנו את הכלים להתחדש ולהתקרב אל השי"ת להרגיש השמחה של פורים, ועל כן כיום הזה שאנו מתכוננים לקבל את ימי הפורים באדר ב', יש לנו ללמוד ההלכות, מתוך אמונה שכל הלכה היא כלי שדרכו נוכל לקבל את ימי הפורים הק'.

ב] לימוד ספרי רבינו הקדוש במהותם של ימי הפורים: הצדיקים לימדו אותנו את פנימיות ענין המועדים, וגילו לנו הרבה תורות בענין כל חג ומועד. ואף שאי אפשר ללמוד ולזכור ולכוון הכל, אך יש לקחת איזה תורה אחת של הצדיקים, וללמוד זאת היטב, שוב ושוב, לדבר על כך שיחת חברים, להוציא משם את כלל הסיכום של הדברים, ואולי אף לכותבו על דף, שיתבררו היטב הדברים, ואז להשתדל לחשוב על זה כהכנה לפורים, ולהשתדל לעורר המח במחשבות סביב הנקודה הזו, וגם לעורר כיסופים בלב סביב לאותו הנקודה.

הליכות

שיחות ומנהגים

התחזקות

במה חשבתי והתדבקתי כל כך במחשבתך? ענה לו מוהר"ן ת: "חשבתי והרהרתי שהינה בנהג שבועלים, כשאתה הולך ושוכר דירה לזמן קצוב, אזי אף שמוצא בדירה זו שום חסרון פנה וכזה, מותר על הדבר באמרו: 'הרי אף לזמן קצר אני שוכר את המקום, ומה בכך אם אסבל קצת'. אולם כשפא לקנות מקום לשנים הרבה, אינו מותר על שום חסרון, רק דואג שיהיו כל הדברים נכונים ומסודרים כראוי פי לשנים הרבה הולך להשתמש בהם. כמו כן חשבתי כן בהליכתי על הארץ שאהו המקום והבית שאני עתיד ללך ולשהות שם למשך שנים הרבה, הינו מקום הקבר המילדי לי, וחשבתי כמה וכמה צריך אני לדאג שיהיו שם כל הדברים מסודרים ומוכנים היטב היטב ללא שום חסרון". (שיח שרפי קודש)

כשדבר פעם מוהר"ן ת מהבל חיי האדם בעולם הזה העובר כצל תפוח, אמר: "אט איז נאך נישט דא' מיט וועמען צו רעדן, אט איז 'שוין נישט דא' פון וועמען צו רעדן" - "הנה אין 'עדין' עם מי לדבר, והנה אין 'כבר' ממי לדבר". כל כך מהר עוברים הימים והשנים:

מוהר"ן ת אמר: "די וועלט איז נישט און מען קען זי נישט כאפן, תורה והנפלה איז יא און מען קען דאס יא כאפן" - "העולם הזה הוא 'לא', ואין באפשרות לתפסה. תורה והנפלה הם 'כן', ואפשר לתפסה ולהשיגה".

הלכו פעם מוהר"ן ת ורבי אהרן הרב מברסלב יחדיו. בדרך הלאה הבחין הרב במוהר"ן ת הדבוק בשלשפיו, ואף כשדבר אליו לא שמע ולא הרגיש בפניו. עד כדי כך ששאל אותו הרב: 'רבי נתן,

זקן בשדה הקרב

עליו רוגזה של גזרת הגיוס. היה זה בשנת תרס"ה, כשפרצה מלחמה בין רוסיה ליפן, בעקבות סכסוך על השליטה בחבל מנצ'וריה וחיצי האי קוריאה. לאחר התקפה של הצי היפני על בסיס הצי הרוסי בפורט ארתור, יצאה רוסיה לקרב נגדי. בין מאות אלפי החיילים הרוסים שנשלחו לחזית, היו אלפי חיילים יהודים, וגם ר' אהרן ביניהם.

ר' אהרן שכב בתוך השוחה, כאשר רק קצה ראשו מבצבץ בעדה וקנה רובהו מזדקר החוצה. ימים ולילות שכב כך, כשמוגד מומטרת לעברו אש תופת. הוא היה על סף איבוד כוחות, כשהעיף מבט סביבו נחרד לגלות כי רוב החיילים ששכבו בקרבתו נפחו את רוחם מהאש הקטלנית. בזה אחר זה מצאו את מותם.

הוא חש ברעב קשה ומציק עד כדי סכנת נפשות ממש, שכן ימים ארוכים לא בא אוכל לפיו, אך המצב אינו מאפשר אפילו להציץ מחוץ לשוחה, מכיוון שכל העת

הוא מצא את עצמו בתוככי קרב קשה, כתף אל כתף עם חיילים מבני עמו. המלחמה התנהלה בעוז, כשלפתע, נתקלו פנים אל פנים מול חייל האויב. ההוראה המידית היתה: "לחפור שוחות ולהתחפר בהן!". החיילים מיהרו לבצע את ההוראה, הם התחפרו באדמה, כאשר רק קצה ראשם מבצבץ וקני הרובים שלהם מזדקרים החוצה ויורקים אש לעבר קווי האויב.

יד היפנים היתה על העליונה. ר' אהרן חש כי כוחותיו הולכים ועוזבים אותו. סביבו מוטלות גויות רבות, והרעב המציק מאיים להכריעו. הייאוש הלך והשתלט עליו, כמעט והשלים עם מר גורלו.

לפתע, מאי שם, הופיע יהודי נשוא פנים שזקנו הלבן יורד על פי מידותיו, הוא פנה אליו בנימת חיבה: "בני, אל תפחדו! עודו משתהה על האיש המופלא שצץ באורח פלא בעיצומו של הקרב, והלה מושיט לו לחם וחמאה להשיב את נפשו ומיד נעלם כלעומת שבא..."

ר' אהרן אכל ושבה אליו רוחו. הוא היה מהבודדים שנותרו בחיים לאחר אותו קרב עקוב מדם. כשישב בריא ושלם לביתו, סיפר בהתפעמות עמוקה לבני משפחתו ולחבריו על הנסים שהתרחשו עמו, ועל כולנו אותו נס מופלא, כשאותו זקן בעל הדרת פנים הופיע בפתאומיות והצילו ממוות ברעב. "אין זאת" אמר "אלא שזכיתי לחזות בפני אליהו הנביא".

חבריו שהכירו בגדולתו ובדבקותו העצומה בה, מלבד זכות אבותיו הקדושים, הסכימו עמו כי אכן, כדאי הוא ר' אהרן שיתגלה לו אליהו זכור לטוב וישיעו מצרתו.

חיילים יהודיים בצבא הרוסי

נורית אש צולבת לעברם.

בשנת תרל"ד יצא ברוסיה 'חוק הגיוס החדש', שקבע כי על אחד מכל אלף צעירים יהודיים בגיל 21 מוטלת חובת שירות צבאי למשך שש שנים (אין הכוונה לגזירת הקנטוניסטיים של הצאר נקולאי ימ"ש שחלה על ילדים יהודים שגויסו למשך 25 שנה, גזרה זו היתה מרוככת יותר).

בחמישה בנים התברך החסיד ר' יהודה רזנפלד, נכדם של הני חסידי קמאי מתלמידי רבינו הקדוש - הרב רבי שמואל יצחק מטשערין, הרב רבי אהרן מברסלב והרב רבי יודל מדאשיב. חמשת בניו היו: ר' אהרן, ר' שמואל יצחק, ר' ישראל אבא, ר' צבי אריה ור' שמחה.

הבן ר' אהרן היה תלמיד חכם מופלג השוקד בהתמדה באוהלה של תורה, חסיד ועובד ה' נלהב. אמרו עליו שהיה בעל שיעור קומה ובעל רוח הקודש, ועל פניו שרתה דביקות נוראה בהשם יתברך.

יושב ר' אהרן והוגה בתלמודו, עד שקפיץ

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה כ"ד - התורה הזמנית - מאמר ג' ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ב] וְדַע שְׂאֵי אֲפֻשֶׁר לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ אֶפְלוּ בְּבַחֲנֵת מְטִי וְלֹא מְטִי. אֲלֵא עַל יְדֵי עֲשִׂיַת הַמְצִוּוֹת בְּשִׂמְחָה. כִּי עַל יְדֵי שִׂמְחַת הַמְצִוּוֹת, נִשְׁלַם הַקִּדְוָשָׁה. וּמַעֲלָה הַחַיִּיּוֹת וְהַקִּדְוָשָׁה שֶׁבְּקְלִיפּוֹת, בְּבַחֲנֵת אֶחָד עֶשְׂרִי סְמָנֵי הַקִּטְרֶת. כִּי הַקִּלְפוֹת הֵם בְּחֵינַת מוֹתְרוֹת, וְהֵם בְּחֵינַת עֲצָבוֹת, בְּבַחֲנֵת (מְשַׁלֵּי יו"ד): 'בְּכָל עֲצָב יִהְיֶה מוֹתֵר'. וְהֵם תִּקְפָּא דְדִינָא, בְּבַחֲנֵת (בְּרֵאשִׁית ו'): 'וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ'. וְעַקֵּר הַשִּׂמְחָה הִיא בְּלֵב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים ד'): 'נִתְתַּה שִׂמְחָה לְבָבִי'. וְגַלּוּת הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא בְּחֵינַת לֵב שֶׁהִיא שִׂמְחָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עֵקֶר גְּלוּתָהּ פְּשַׁעֲצָבוֹת שֶׁהֵם הַקִּלְפוֹת גִּבְרִים עֲלֵיהֶם, בְּבַחֲנֵת: 'וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ'. נִמְצָא פְּשַׁעֲוֹשֶׁה הַמְצִוּוֹת בְּשִׂמְחָה, אִזִּי מַעֲלָה הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא הַמְצִוּוֹת, שֶׁהִיא שִׂמְחַת הַלֵּב, מִבִּין הַקִּלְפוֹת. וְזֶהוּ בְּחֵינַת מְלָכוּת דְעִשְׂיָה הַעוֹלָה מִן הַקִּלְפוֹת'.

שלימות השמחה מתוך התגברות הבלבולים

רבינו מגלה בזה גילוי נורא על עוצם הכח הנורא של עשיית המצוות בשמחה. שע"י שמחת המצוה נשלם הקדושה ומעלים את הקדושה מהקליפות שהם בחי' התגברות הדין והעצבות, ועי"ז מוציאים את השכינה מהגלות, [ועי"ז זוכים לעליות נוראות בכל העולמות עד שזוכים להשיג התנוצצות מאור אין סוף שלמעלה מנפשין רוחין ונשמתין]. ולכאורה קשה להבין את המשמעות של כל הלשונות האלו שע"י השמחה "נשלם הקדושה", על איזה שלימות מדבר, ומהי ההדגשה שהקליפות הם מותרות והם עצבות והם תוקף הדין, ומהו עניין העלאת השכינה מהגלות עי"ז.

אמנם יסוד העניין בזה מתבאר מתוך דברי רבינו בסוף המאמר. ששם מבואר הויכוח שהיה בין רבי יהושע בן חנניה והסבי דבי אתונא. שמחת שאי אפשר לזכות לשמחה רק ע"י שיוורד להיכלי התמורות ומברר משם, על כן שאלו אותו איך אפשר לזכות לשמחה, כי מכיון שצריך בשביל זה לירד לברר מהיכלי התמורות, מי יכול לעמוד בזה שהרי הוא בירור קשה מאוד, ורבי יהושע בן חנניה ענה ע"ז ונתן עצה איך לזכות לשמחה גם כשמגבר עליו היכלי התמורות [שהוא ע"י שימשיך שמחה מלעיל ללבוא שאז יהיה שלימות השמחה, וכמו כן ע"י שיהפוך היגון והאנחה לשמחה, שדייקא מחמת ריחוקו, ישמח יותר ויותר על שזכה לעשות נחת רוח להשי"ת במקום הזה, כפי שמבאר מוהר"ת בהלכות הודאה הלכה ו, וכמו שיתבאר בעז"ה במקומו בסוף המאמר].

ולכאורה צריך להבין היכן הזכיר רבינו כל עניין זה של הברור מהיכלי התמורות בגוף המאמר [וכידוע הכלל שכתב ראב"ן (כלל ו) שאין רבינו מזכיר בסוף המאמר בביאור המעשה או המאמר חז"ל שעליו סובב המאמר, עניין חדש שלא נזכר בגוף המאמר]. אבל באמת מובן מהלשונות של רבינו כאן, שהכוונה לעניין זה עצמו של הברור מהיכלי התמורות, וזה מה שמדגיש רבינו את התגברות הקליפות שהם העצבות, שכשהאדם מתגבר בשמחת המצוות מתוך התגברות הקליפות שהם היכלי התמורות שמתגברים מאוד לבלבל את האדם, ובפרט בריבוי העצבות, שזה הוא ממש מציאות של גלות השכינה, אבל כשהאדם מתגבר להיות בשמחה מתוך כל הבלבולים וההתגברות שמתגברים עליו הקליפות להכניסו לעצבות, בזה הוא מברר מתוך היכלי התמורות, ובה הוא ממש מעלה את השכינה מהגלות, ומשלים את הקדושה.

עניין הקטורת

וזהו ענין הקטורת שמזכיר כאן רבינו, כי עניין הקטורת הוא להעלות את הקדושות הנפולות, שהם הניצוצות הקדושים שנפלו לבין הקליפות, ובכח הקטורת מבררים אותם ומעלים אותם אל הקדושה, ועל כן מעלת הקטורת עצומה ונוראה מאוד (במבואר הרבה בוהו הקדוש), כי זה עיקר שלימות הקדושה כשמעלים ומתקנים את חלקי הקדושה שנפלו לבין

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

על מי מוהר"ת זיע"א רואה עצמו כרב ומורה דרך?
"דברי אביכם ורבכם - של כל הרוצה לשמוע דבריי, ועודנו בתומתו".

עלים לתרופה קעה

הזוכה: חיים וואלעס, ירושלים
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

'עמלק' מה היה מקצועו ומומחיותו בחיי היום-יום שלו?

תניא יט

הסטרא אחרא, וכשזוכים להעלות ולתקן את חלקי הקדושה האלו, אין שיעור לנחת רוח ולשמחה שמתעורר מזה למעלה, כי זהו תכלית תיקון כל העולמות.

הקדושה נשלמת דייקא ע"י הברור מהיכלי התמורות
 ובה מגלה רבינו שהתיקון הנורא הזה נעשה אצלנו בכל פעם שמתגבר עלינו כל כך הבלבולים מהיכלי התמורות, ובפרט מה שהם מתגברים בעצבות ואינם נותנים בשום אופן לאיש הישראלי להיות בשמחה, כי הם רוצים לינוק מחלקי הקדושה שנפלו לשם, וכשאישי הישראלי מתגבר להיות בשמחה בכל מצב ולמרות כל הבלבולים והקשיים, נשלמת הקדושה ע"י שכלימות כזו שאי אפשר להשלים על ידי שום דבר אחר, ואם האדם יתבונן בזה מעט ויבין מרחוק עד היכן הדברים מניעים, הרי מזה עצמו יבוא לשמחה עצומה ונוראה מאד, כי באמת דייקא מחמת שעובר על האדם בלבולים וירידות כאלו, דייקא ע"י השמחה שלו בהשי"ת מתקנת תיקונים נוראים ונפלאים שלא היה שייך לתקן אם לא היה מתגבר עליו כל ההתגברות והבלבולים האלו.

ע"י מוציאים את השכינה מהגלות

והנה עניין זה הוא ממש הוצאת השכינה מהגלות, כי עצם הדבר שאדם יוצא מהעצבות, זהו כבר הוצאת השכינה מהגלות, כי כשמתגבר עצבות על לב איש הישראלי, זה עצמו גלות השכינה כפי שמתבאר כאן בדברי רבינו (וכפי שפירש בהדיא בליקוטי הלכות הוואה הלכה ו אור ד ועוד), אבל שלימות עליית השכינה הוא כפי מה שזכר לשמוח במצוה.

שמחת המצוות נותן מקום להשראת השכינה

כי המצוה היא אחדות ממש עם השכינה, וממילא בכל פעם שזוכה האדם לעשות מצוה, הרי הוא נותן בזה מקום להשראת השכינה, אלא שזה תלוי כמה זמן עוסק במצוה, שאם עשה את המצוה ואחר כך הלך לדרכו, אזי נתן מקום לשכינה ברגע עשיית המצוה, ואחר כך שוב אין לה מקום לשרות, אבל כששמח בעשיית המצוה, בזמן הזה הרי הוא כעוסק שוב בעשיית המצוה, כי שמחת המצוות היא חלק מעשיית המצוה, ועל כן בזמן שנשמח את עצמו בעשיית המצוות, אזי הוא ממש נותן מקום לשכינה לשרות, ובה הוא ממש מוציא את השכינה מגלותה ונותן לה נייחא כביכול, כי מוצאת אצלו מקום לשרות בו, ובוודאי כשיתבונן האדם בכל זה לא יוכל שלא לשמוח בכל מצוה ומצוה עד אין סוף ואין תכלית.

הקדושות הנפולות שרשם מאור אין סוף

ובאמת יש בזה עומק נוסף [ואי"ה עניין זה יתבאר עוד בהמשך ונזכיר כעת רק את הנקודה בקצרה], שהקדושות הנפולות הם דייקא מהמקומות הגבוהים ביותר, [וכפי שמתבאר בליקו"מ סי' נו ובליקו"מ נתיינא סימן יב שבמקומות אלו מוכרח שיהיה הארה מקדושה גבוהה מאוד כדי שלא יוכלו לקלקלם], ולכן דייקא ע"י השמחה הזו זוכה האדם לכלים לאור אין סוף, שהוא אור שלמעלה מנפשין רוחין ונשמתין, כי האור הזה עצמו הוא מה שהעלה מתוך הקליפות והשלים בזה את הקדושה, וממילא ע"י יש לו כלים לקבל התנוצצות מהאור הנורא והגבוה הזה.

כל זה נעשה ע"י כל אחד ואחד מישראל

ומהראוי לשנן ולהביא בזה שוב את לשונו הזהב של מוהר"ת (ליקוטי הלכות תחילת הלכות הוואה הלכה ו) 'צָרִיף אֲתָהּ הַמְעִינִי שְׂתַדַּע וְתִאֲמִין שְׁכָל מִה שְׂאָמַר שָׁם, נְעֻשָׂה עַל יְדֵי כָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּשֶׁזָּכָה לְהִתְגַּבֵּר לְעִשׂוֹת הַמְצֻוָּה בְּשִׂמְחָה, כִּי לֹא בְּשִׂמְחָה הִיא שְׂלֵא נֶאֱמָרָה הַתּוֹרָה לְעוֹלֵי שְׂמִימִים וְכוּ', כִּי קְרוֹב אֵלֵינוּ הַדָּבָר מְאֹד וְכוּ'. וְאֵין כָּאֵין מְקוֹמוֹ לְהַרְחִיב הַדְּבָר בְּזֶה'.

התורה והחכמה ליוסף, וכל אחד צריך לחפש איך לבטל את עצמו לחכם האמת שיכול להרים אותו ממדת המלכות הרשעה ולחבר אותו למלכות דקדושה, אך דבר זה דורש ביטול ואמונת חכמים, וגילוי הדעת בזמן החורבן עובר דרך הבתי כנסיות ששם דורשים את מידת החכמה ע"י ביטול שהיא מדת המלכות דקדושה. על כן כל 'עילת העולמות' נעשים בעת התפלה מעולם הזה שהוא עולם העשיה, ליצירה, בריאה, ובתפלת שמונה עשרה לאצילות וחזור חלילה, אך כל ה'קונן' הוא להמשיך את האור אין סוף שבא מעולם הצחצחות ודבר זה נעשה אם אנו זוכים לקשר את כל המקום הנמוך של הנפילות שלנו בוודאי דברים שנעשה אחרי תפלת שמונה עשרה בעת נפילת אפים כמובא בליקוטי הלכות (נפילת אפים ד') כי אז אם זוכים לקשר את כל המעברים להקב"ה אז הכל מתהפך לטובה וברכה כמו שכתוב (ישעיה נ"ח) "והשביע בצחצחות נפשך", אמן ואמן. ה.א.

כנסיות בכל מקום וקהילה, וזוכים אף לתרום לבנות בתי כנסיות לשם ולתפארת בישראל, ודבר זה הוא זכות גדול ששומר את כלנו משמד ברור ואם לא זה... ומביא רבינו שאהרן שהיה ראש הכהנים דהיינו כהן גדול, נשא את ידיו לברך את ישראל ומסביר רבינו שברכת הידים מעלה את ישראל ממדת המלכות ועד מדת הכתר, ואז מקבלים ברכה מתשעה היכלין, כי עיקר הברכה היא לקבל את האור האלקי אל הלב ועל כן נאמר (מלאכי ב' ד') "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו ממנו כי מלאך השם הוא" ומביא רבינו בתורה ע' קמא "ויקם משה את המשכן" ומסביר שהצדיק קיבל את תפקיד הכהן לברך ולהאיר את ישראל ולהמשיך את שרש הכבוד של המלכים שמשם נשתלשל מדת המלכות שבכל אדם וזה מרמז על הביטול כמו שכתוב בזהוה 'כי מלכות לית לה מגרמא כלום' כי מה שהיא מקבלת מהחכמה כמובא בתורה א' קמא והצדיק ממשיך את מדת החכמה מלמעלה כמו שיעקב המשיך את

מובא בפרשה "אלה פיקודי המשכן" ולשון פיקודי, להורות לנו (רש"י) שאפילו כשהמשכן יהיה נפקד וחרוב בעוונות ישראל, מפני חורבן בית המקדש, אפילו אז קדושת המשכן מגן עלינו, וצריך להבין איך גם היום כשאין בית מקדש הדברים עובדים? וכשישראל הלכו במדבר ששם מקום החיצוניים (נחש ועקרב) אך, אף על פי כן הלכו ובנו בכל מקום שחננו את המשכן שהגן עליהם מהקליפות שרצו להזיק, וכן קורה בכל דור ודור, כנראה בחוש שמעמיד עלינו ישראל שונאים ורודפים, והקב"ה מצילינו מידם ודבר זה נעשה היום ע"י קדושת הבתי כנסיות ובתי מדרשות שבהם עוסקים ישראל בתורה ותפלה וזה נקרא מקדש מעט כמו שמובא ביחזקאל הנביא י"א ט"ז "לכן אמר כה אמר השם, כי הרחקתים בגוים וכי הפכותים בארצות ואהי להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם" וכמו שרואים בחוש בארה"ב כמה קדושה ויהדות ברוך השם, כיון שישראל מחזיקים את קדושתם בתורה ותפלה, בבתי

טעם גן עדן

ליקוטי מוהר"ן למעשה - איך?!

להוריד את הצדיק מהעץ - אל לבך

[א] המניעה הגדולה ביותר להתחבר אל הספר ליקוטי מוהר"ן הוא 'עמלק' - 'המן'.
 המן מצא שיטה להרחיק את הצדיק מאיתנו על ידי שמרחיק את הצדיק מאיתנו. וכמו שמצאנו במגילה שהמן הגיע אבל וחפוי ראש ורצה להרוג תיכף ומיד את מרדכי הצדיק ר"ל, ואסף את כל אוהביו, ואף אחד מהם לא מצא עצה איך להורגו, חוץ מזרש אשתו שיעצה לתלות על עץ גבוה.
 והדבר פלא, וכי למה חיפש ויגע כל כך למצוא דרך להורגו, יכול הוא לבקש רשות למלך ולהורגו בחרבו? אלא שהמן הבין שגם לאחר כל ההסתרה וההעלמה שניסה להכחיש את כח האמונה בה', עדיין יש את מרדכי הצדיק שהוא 'איש יהודי' שמחזיר את העם אל ה'.
 [ב] כאשר ראה המן את כוחו הגדול של מרדכי שכינס את ישראל יחדיו בצום ותפילה, הבין שכבר לא יועיל להורגו באופן הרגיל, כיון שכבר פעל את פעולתו בעולם, וגם לאחר הסתלקותו ימשיך להכניס בהם אמונה, ועל כן הבין שצריך לחפש עצה איך להעלים את כוחו הגדול.

עד שבאה זרש אשתו ויעצה לו עצה פשוטה, במקום להורגו, תעלה אותו מעלה מעלה על עץ גבוה, תרחיקו מן העם, ותאמר להם שהוא גבוה מהם, ואין להם השגה בו, וכך ממילא לא יקשיבו לעצותיו.
 [ג] ככה מזימה זו רואים אנו עד ימינו אנו, שהמן מעלים את רביז"ל, שגם אם מקורבים אליו, עדיין יכול להיות הרגשה בלב בכל פעם שלומדים תורה של רביז"ל, כאילו מדבר דברים רמים וסודות עצומים שרחוקים מאיתנו ואין לנו יכולת לתפוסם, ובכך תולים אנו את הצדיק על עץ גבוה.
 [ד] ועל כן מובן שמחייבת עמלק הוא להורידו מן העץ, לא רק באופן כללי להאמין שהצדיק שייך לכל אחד, אלא בכל תורה שאומר לנו, יש בתחילה לשים לב להתייגע, להתפלל, לדבר עם חברים, להקשיב למבנינים, איך המושג הכללי והפרטים של המאמר הזה שלומד, שייך לו ממש לפי דרגתו בזמן הזה. ורק באופן הזה, מתחילים לראות גאולה מכל תורה שלומדים.

שמחה אמיתית - אצלך בלב

שאינ שום שמחה בזה העולם כלל".

אין כאן המקום לעמוד על הכלל החשוב העובר כחוט השני בכל ספרי רבנו ותלמידיו: שהשמחה בתורת ה' ובמצוותיו, היא היא השמחה האמיתית, ומבלעדיה אין כל מקור לשמחה, בעניי העולם הזה, המלאים עצבות המכונה "זוהמת הנחש" בפי רבינו הקדוש.

בכל אופן, כדאי לדעת: "כי עיקר הכנעת הסטרא אחרא, שהוא זוהמת הנחש, הוא בפורים, כי אז מכניעין קליפת המן-עמלק, שהוא עיקר זוהמת הנחש, שנמשך על ידי חטא עץ הדעת, שמשם אחיזת המן הרשע ימ"ש, כמו שאמרו חז"ל (חולין קל"ט): המן מן התורה מנין, שנאמר (בראשית ג') המן העץ וכו'. נמצא, שהמן הרשע ימ"ש הוא בחינת פגם עץ הדעת טוב ורע, שעל ידי זה נמשך זוהמת הנחש, ועיקר זוהמת המן, זוהמת הנחש, הוא בחינת עצבות ומרה שחורה, שמתגברים בכל עת על ישראל, ואינם מניחים אותם לשמוח, כי עיקר הסטרא אחרא הוא עצבות".

הרי ששמחת פורים הינה מכה אנושה והכנעה לסטרא אחרא, לעצבות, לגאוה, לכפירה, לדינים, ליסורי הגוף והנשמה. ובקיצור, ל"המן" שבלב כולנו.

פורים הוא איפוא היום, בו משתדלים ביותר לשמוח בכל עוז, משום שבשטח זה, בשטח העצבות והשמחה, מתנהלת המלחמה בפורים, מאז ועד היום הזה. וככל שמצליחים אז, ביום קדוש זה, להכניע את העצבות כן מנצחים במלחמה זו, מלחמת עמלק מדור דור.

בעשרות מקומות מבאר מוהרנ"ת את ההשלכות הנפלאות שיש לשמחת פורים על השמח בו ועל כלל ישראל כולו.

בהתייחסו אל העצבות, שהיא אם כל חטאת, כותב מוהרנ"ת שכל עיקרה של העצבות נובעת מאפיקורסות, בה הצטיין עמלק, שמזרעו יצא המן הרשע, שכן "מי שיש לו אמונה שלימה בהשי"ת, בודאי ראוי לו לשמוח תמיד בהשי"ת, וזה הדבר אי אפשר לבאר בכתב, כי הוא [אצל] כל אחד כפי מה שמשער בליבו... ומי שמאמין בהשי"ת ובתורתו הקדושה בתמימות ובפשיטות, כמו שכל ישראל מאמינים, בוודאי אין שמחה בעולם כמו שמחת עשיית המצוות; שאנו זוכים לעשות נחת רוח ליוצרנו ובוראנו יתברך, ואנו קונים לנו חיי עולם, לעולמי עד ולנצח נצחים על ידי חוטי הציצית שקונים אותם בעד גדול אחד [=מטבע בעל ערך נמוך], ואנו נכללים על ידי זה באור האין סוף - היש שמחה גדולה מזו?" (ליקו"ה, אורח חיים, נפ"א ד, ד).

מאידך, הכופר, שאינו מאמין בכל אלה, מלא עצבות ומרה שחורה, ואינו רואה שום מקור לסיפוק ולשמחה בעולם הזה המלא יגונות "כי מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש, ואם יצבור כעפר כסף וזהב, סוף כל סוף מה יתרון לו בכל זה, כי לא במותו יקח הכל. והכל יודעין שסוף אדם למות ומינו כצל עובר, ומי שיש לו רק איזה רשימה [=סימן, זכר] בעלמא של שכל אמיתי. אפילו נכרי, יכול להבין

עומק הפרשה

נצחיות המשכן גם בגלות

אַלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁפַּן הָעֵדוּת

שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עונותיהן של ישראל (רש"י).

בפרשה זו אנו עומדים בסיום מלאכת המשכן, כלל ישראל שבו בתשובה אחר חטא העגל וחזרו להקים משכן להשי"ת, להשרות בו את שכנית עוזה, 'עדות היא לישראל שמחל להם הקדוש ברוך הוא' (שמו"ד גא, ו), עם סיום עבודת המשכן חזר משה רבינו ומנה כל פרוטה ופרוטה שהביאו ישראל למלאכת המשכן, להיכן הלכה ומה בנו ממנה, איך בנה מכל פרוטות אלו את משכן ה' (מדרש תנחומא פקודי ז).

באותה שעה עמדה כל פרוטה שהביאו ישראל להכלל במשכן ה', כל נקודה טובה שהביא האדם לבנות ממנה משכן להשי"ת, כל מלאכה שעמל עליה האדם, הגזיזה והטויה האריגה והצביעה, כל מלאכה שבישראל, כולם עמדו באותה שעה מוכנים לפני משה רבינו שיבנה מכל פרט קטן את משכן ה'.

אחר שמנה משה רבינו כל פרט ופרט, והקים משה את המשכן, שוב מנה הכתוב כל פרט ממלאכת המשכן להודיע שמשא רבינו העמיד בעצמו את המשכן על כל פרטיו, מהקדושה הגבוהה שבו ועד הקדושה הקלה, כל פרט העמיד משה רבינו בעצמו דווקא (כמובא במנחות צט. ובפירש"י), לבנות מכל

אלו את משכן העדות, משכן להשי"ת שהוא 'עדות לכל באי העולם שהקב"ה שוכן במקדשכם' (תנחומא תרומה ח).

בתחילת הפרשה, כשבא משה רבינו למנות את סדר עבודת המשכן, עמד והודיע לישראל, שמשכן זה אינו לאותה שעה בלבד, משכן זה שהוא עומד להעמיד מכל תרומותיהם קיים ועומד לדורות (כמובא בסוכה מה: ובהזר זקנים שמוותו, טו), אלא שפעמים שהוא עומד באופן של בנין, ופעמים שהוא באופן של חורבן. כלומר, עדות זו שהשי"ת שורה בישראל, אינו באותה שעה בלבד, כשבנין המשכן עומד על מכונו, כהנים בעבודתם, לויים בדוכנם וישראל מקריבים קרבנות ומתכפרים בהם, אלא גם בעת חורבנו, שעתידים ישראל להכשל ולרדת לעמקי עמקים, בחורבן אחר חורבן ובירידה אחר ירידה, גם אז השי"ת משרה את שכינתו בישראל על ידי משכן זה.

גם בשעה זו מלקטים הצדיקים כל מלאכת מחשבת, כל רצון טוב וכל עשייה שעושה האדם לכבוד השי"ת, גם אם אין בהם אלא נקודה טובה דקה מן הדקה, ומכולם יחד הם בונים כלי נחושת כסף וזהב, עצים ואבנים, יריעות וקלעים עד ומכולם יחד יוצרים את השארת שכנית עוזה יתברך בזה העולם.

(ע"פ ליקו"מ ב, יא, רפ. ובלקו"ה הל' ברכות השחר ה, מה, ביהכ"ס ו, ט, ר"ח ו, כא, ועוד)

ביטויי רגש מול סמכות

איני יודע איך לשלב אהבה ומשמעת יחד, וכך נמצא שתקופות אני לוחץ ודורס, ותקופות שאני מניח לגמרי? בוודאי שמן הראוי ללמוד ולקרוא בספרים לקבל קצת כללים באופן החינוך עד כמה אפשר ומותר לדרוש מהנערים. כי בחינוך צריך הרבה חסד ואהבה, אך מאידך מוכרחים להרבה דין ולשים גבולות של כללי משמעת וכו'. ולכן מן הראוי לקרוא ולשמוע מבעלי ניסיון כמה כללים בענינים אלו, איך מצד אחד להתחזק באהבה אליהם, ומאידך לא לפחד כלל לעמוד על גבולות, שהוא כלי הכרחי להמשך החיים של הצעירים, לדעת להתכופף לגבולות של כללי התורה וכללים פשוטים של החיים, אין סתירה בין הדברים, אהבה לא דורשת ויתור על כללים. אבל כאשר אנו מדברים על המינון, לדעת בדיוק כמה חסד וכמה דין, בזה כל אחד שונה מחבירו לגמרי, אין אב שדומה לחברו, וכן אין נער שדומה לחברו, ומשום כך אי אפשר ואף אסור להעתיק הנהגות מחברו, ואין לנסות להיות כמו השני.

וכשלאחד חסר מידת הדין, והוא ינסה להיות חזק כמו חבירו הוא יכול ממש להרוס, וכן להיפך. כי כל אחד שונה אצלו המשקל בין החסד והגבורה. וצריך כל אחד לבקש מה' שימצא את האיזון הנכון בין שניהם.

רביז"ל אמר בשם הבעש"ט (שיחות הר"ן ג) שאין להביא סכין במתנה לחברו. ובדרך רמז אפשר לומר שאי אפשר לאחד ללמד את חבירו בדיוק איך להשתמש בסכין השחיטה של החינוך, כי החינוך דומה לשחיטה, בו רוצים לגדל אותו ואדם ולסייע בעדו לשחוט ולהפריד הבהמיות ממנו.

וכמו בשחיטה יש שני תנועות הפוכות, שמצד אחד אסור להשהות את הסכין באמצע השחיטה, ומאידך אסור לדרוס את הסכין בכח לגמור השחיטה בבת אחת, אלא צריך שיהיה כמוליך ומביא, שהסכין יהיה תמיד בתנועה, וכך לאט יסתיים השחיטה.

ודבר זה מסור לשוחט בלבד, ואין אחד שיכול להסתכל ולהשגיח על זה עד כמה תנועת ידו אינו בשהייה או בדריסה, רק השוחט עצמו צריך להיות ירא שמיים ולהרגיש נכון את תנועות ידיו.

כך גם בחינוך, לכל אחד יש את הכוחות שלו, ורק הוא יודע בדיוק עד כמה הוא משתהה, או דורס ולוחץ יותר מדי.

ולכן אסור לתת סכין לחברו במתנה, כל אחד יש לו את המשקל המאוזן לפי כוחותיו ונטיית נפשו, באופן אחיזת הסכין שלא ישהה ולא ידרוס.

למעשה: יש להזהר שלא לדרוס את הסכין בחזקה יתר על המידה, אפשר לבדוק זאת לפי התגובות, אך פעמים שהתגובות של הנער מבהילים את ההורים עד שכתוצאה מכך משהים הם את הסכין בלא כלום, וגם זו שחיטתו פסולה. יש לראות תמיד שהסכין תהיה בפעולה. ברגע שיש איזו פעולה חינוכית של 'שחיטה' [דין] אפילו 'קטנה', לא רק אהבה בלי גבולות, אזי הדרך בטוחה.

◆ כלנו מתגייסים בימים ראשון-שלישי לקמפיין גיוס ההמונים של מכון 'פאר הליקוטים' - המכון שחרט על דגלו להחיל ולצמצם את עומק תורות רביה"ק להמונים, ומהווה 'גשר' של ממש בין הלומד המשתוקק - אל עומק הדעת הנחבא אל בין תורות רבינו ז"ל. הקמפיין יוצא אחר שבתקופה האחרונה, בעקבות הביקוש העצום - הורחבה פעילות המכון בהוספת אברכי משי נוספים ושעות פעילות נוספות, על מנת שיוכלו להגיע לידי גמר בס"ד, הוצאות המגיעות לכדי הון עתק. הציבור כולו נקרא בזאת להטות שכם ולהכיר טובה למכון המאיר עינינו בחיפוש אור הצדיק, בנטילת חלק ראוי לשמו לאחזקת המכון. לתרומות 24 שעות: 0527610575. ניתן לתרום גם בעמדות 'נדרים פלוס'.

◆ בשורה משמחת! חדש במערכת 'קול הלשון': ניתן להאזין לכל ספרי רבינו ותלמידיו הק' (כולל ספרי ליקוטי הלכות) מוקלטים מילה במילה. (אפשרות להוספת ניגונים ברקע). יש לחייג למערכת 'קול הלשון' במספר: 036171111. ומיד עם הכניסה למערכת יש להקיש כוכבית, ולאחר מכן 7. קוד הגישה: 914174. שמעו ותחי נפשכם!

◆ מזל טוב! מזל טוב! ביום שלישי הקרוב, יסיימו ברחבי עם ישראל במסגרת 'הדף היומי' את מסכת חגיגה, ואיתו עמו יסיימו את כלל סדר מועד בתלמוד בבלי. זה הזמן 'לקפוץ על העגלה' במעלה ההר, אל תוך מסכת 'במות' בחדווה ובהתחדשות!

י"ל ע"י מכון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למוניס בדוא"ל
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערכת נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

וזה בחינת עקר הנפיון של האדם: שפשה' יתברך מרחם עליו ושולח עליו הארה בהעלם גדול מבחינת גבה מאד כדי שיתעורר לתשובה בתקופה עמק נפילתו. אזי צריך להתעבר בארי להתעורר לתשובה. ואז יסיעו ה' יתברך בכל פעם עד שיזכה לשוב אליו יתברך מכל מקום שהוא, כי אין שום יאוש בעולם, פמבאר בדברינו פמה פעמים:

(ליקוטי הלכות, ברכות הרי"ח ד, כב)

יהלום

בי עכשיו ההתחלה של הנאפה ותקון כל העולמות הוא מפורים:

(שם כה)

איך אפשר להבין שהעיקר הוא הרצון, והרי סוף סוף צריך לקיים התורה למעשה?

א[צריך שיהיה לאדם שני מיני רצונות, כללי ופרטי. דומה הדבר לתאוות ממון. כל העולם רצים אחר ממון, ולמה אין רואים מצד ההשתדלות הרבה עשירים. אלא שיש שני מיני אנשים, יש בני אדם שכל היום מדברים על כך שרוצים להיות גבירים גדולים, ומרוב שלהוטים לממון רב, אינם מסוגלים לצמצם את עצמם לעשות משהו למעשה, לפתוח עסק קטן לפי כוחותיהם, לקנות סחורה ולמוכרה, לחשב כראוי את כל עניני הממון של העסק וכו'. שכל זאת דורש צמצום המחשבה לחשוב על כסף קטן, אך כיון שלהוטים אחר הממון, אין להם הפנאי במח לצמצם את עצמם למעשה.

מאידך יש להיפך, אנשים שאין להם כח לחיות תמיד בצער שאינם גבירים גדולים, ומלכתחילה מצמצמים עצמם לרצונות פרטיים קטנים, לפתוח עסק וכו', וכך באמת מצליחים להשיג מבוקשם, אך אינם צומחים

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מ"צ דביהכ"ס נחלת חן

הלכה פסוקה

הפשרת חלה בשבת - המשך

מהמקפיא, לפעמים הוא באופן שצריך לברור אותה מתוך מאכלים אחרים, ולכן יש אוסרים לעשות כן, כי הרי אין עומדים לאוכלה תיכף אלא צריך להמתין עד שתופשר, ואם נחשב לבורר 'לאחר זמן' שאסור (ראה משנ"ב דרשו, ש"ט 7). והמיקל יש לו על מי לסמוך (הגרש"א בשש"כ ג הערה רכב. והרי הדרך להפשיה סמוך לסעודה).

ב. אם יש במקפיא בשר ודגים לא מבושלים, קטניות לא מבושלות, הרי הם 'מוקצה' [החלה הקפואה איננה מוקצה]. ואז יש להזהר כשמוציאים את החלה לא להזיז את המוקצה שיש במקפיא. ואם מוכרחים להזיז את המוקצה, אזי יש אפשרות באופנים מסוימים להזיז את המוקצה, אך קצר המקום כאן לבררם די הצורך.

ג. אם עומדים לצרפה ללחם משנה, לכתחילה יש להמתין עד שתופשר במידה שאפשר לאוכלה. אבל אם אי אפשר להמתין, אפשר לצרפה גם כך (ראה משנ"ב דרשו, רעד 1. הליכות אב"י טו יז).

ד. מותר להחזירה אחר כך למקפיא, ואין בזה משום 'מכין משבת לחול' (שש"כ כה פט). ולא משום 'נולד' במה שהיא נקפאת (כיון שהיא אוכל ונשאור אוכל).

- יש להזהר להניחה במקום שלא יעלו אדים מתבשילי הבשר עליה, כי האדים היוצאים מהתבשיל נחשבים כמו מרק של בשר, והם נבלעים בחלה (וכמ"ש ב"ד צב ח. ולגבי דגים, ראה בהליכות אב"י לב טו). **דבר זה** יתכן כשמניחים את החלה סמוך לסיר המרק או החמין או על הסיר.

- אין להניחה על גבי פלטה או פח שיש עליהם שאריות של בשר, כי הם נבלעים בחלה. אבל אם הפלטה נקיה, לכתחילה יש להחמיר, ובדיעבד אין לאסור לאכול עם חלב או דגים (כי בדר"כ הוא בגדר נ"ט בר נ"ט ואינו ב"י ומש"כ להחמיר לכתחילה, שמו גלש וניתנו בשר היום. ואף לגבי אכילתה עם דגים, לפעמים אינו ניכר שאינו נקי).

- אין להניחה על גבי סיר עם תבשיל של בשר, כי במכסה של הסיר יש 'טעם של בשר' והוא נכנס לחלה (י"ד קה ז ובנו"כ שם). אך בזה אין לאסור את החלה לאכילה עם דגים (וכמ"ש בפרק הרחקה בין דגים לבשר).

- אבל אם החלה עטופה עם שני שכבות של נייר כסף, אין צריך להזהר בכל זה (כי אז אינו נבלע כלל בחלה).

שונות

א. כשמוציאים את החלה

איסור הטמנה
אם עוטפים מאכל ומניחים אותו ליד מקור חום כדי להתחמם, אזי אם מטרת העטיפה היא כדי להרבות החום או לשמור את החום על ידי העטיפה - דבר זה אסור משום 'הטמנה'.

ולפי זה אם עוטפים את החלה בנייר כסף וכדומה, אזי אם מטרת העטיפה היא להרבות החום או לשמור את החום - אסור לעשות כן אפילו אם מניחים אותה רק על גבי סיר העומד על האש.

אבל מותר לעשות כן אם מטרת העטיפה היא: כדי שלא יפלו ממנה פירורים, או כדי שלא תתקשה או תיחרך, או כדי שלא תתהווה 'לחלה בשרית' כאמור להלן (ראה: שש"כ א הערה רנד. משנ"ב דרשו רנד 18. הליכות אב"י לב טו ובהערה 25).

איסור בשר בחלב או בשר ודגים
אם יתכן שיאכלו חלה זו עם חלב או עם דגים - יש להזהר שלא תעשה החלה 'בשרית', כי אז יהיה אסור לאכלה עם חלבי משום איסור 'בשר בחלב', וכן אסור לאכלה עם דגים, מפני הסכנה (וכמ"ש ב"ד קטז ב. וראה פרטי דין זה בפרק הרחקה בין דגים לבשר). ולכן: